

CULTUUR & MEDIA **dans**

RAIN. De muziek zweept de dansers op.



HERMAN BORGHELOOS

Gulle regen

In haar jongste werkstuk 'Rain' concentreert Anne Teresa De Keersmaecker zich weer volledig op de dialoog tussen dans en muziek. Met een bloedmooie en zinderende voorstelling tot resultaat.

De afgelopen jaren was de choreografe opvallend in de weer met teksten en andere theaterelementen. In de loop van haar carrière, die ondertussen twee decennia beslaat, stak die behoefte wel vaker de kop op. Maar sinds *Just Before*, drie jaar geleden, ging Anne Teresa De Keersmaecker om de haverklap aan de slag met de leden van Toneelspelersgezelschap STAN, haar jongere zus Jolente op kop. Die kruisbestuiving tussen dans, theater maar ook livemuziek bereikte vorig jaar een orgelpunt in *In Real Time*, een samenwerking tussen Rosas, Tg STAN en het jazztrio Aka Moon.

Met *Rain* gooit De Keersmaecker het roer weer om. Ze concentreert zich opnieuw op een thema dat haar even lief is: de dialoog tussen dans en muziek. En in het bijzonder de repetitieve muziek van de Amerikaan Steve Reich. Op zijn gelijknamige compositie heeft de choreografe in 1982 *Fase* gemaakt. Daarmee beleefde ze haar internationale doorbraak en je zou vermoeden dat Reichs muziek haar onder andere daarom na aan het hart ligt. Toch duurde het vijftien jaar, tot *Just Before*, voor ze zich een tweede keer aan Reich waagde. De Keersmaecker had de smaak zo echter goed te pakken en voor zowel *Drumming* als het recente *Rain* was het weer de Amerikaan die het ritme sloeg. Aan ritme is er in zijn werk trouwens geen gebrek. Reich maakt gretig gebruik van akoestische percussie-instrumenten — westerse en niet-westerse — en laat klassieke strijk- en blaasinstrumenten, alsook de

menselijke stem, zo bespelen dat ze een repetitief, pulserend ritme voortbrengen. Een grote hypnotiserende hartslag die de luisteraar meezuigt.

Vanaf de eerste noot van Reichs *Music for 18 musicians*, waarop *Rain* volledig geënt is, valt aan dat rattenvanger-van-Hamelen-effect niet te ontkomen. Ook onder de dansers niet. De muziek zweept op, daagt hen uit en telkens gaan ze er weer tegenaan. Het is een ononderbroken uitputtingsslag die nauwelijks een uur duurt, en de toeschouwer op de rand van zijn zitje brengt. Het duel tussen dans en muziek is ronduit adembenemend. Want bij De Keersmaecker wordt er steevast met de muziek gedanst, niet op. De muziek is met andere woorden geen sfeerschepper, maar wel een partner waarmee gestoeid en gebakkeleid wordt.

REGELMATIGE HARTENKLOP

Net zoals bij haar ander werk dat sterk met muziek verbonden is, heeft De Keersmaecker goed naar de klank van Reich geluisterd. In *Music for 18 musicians* laat de componist twee verschillende ritmes gelijktijdig uitvoeren. Het ene is de regelmatige hartenklop van de piano's en percussie-instrumenten, een ritme dat het hele stuk lang volgehouden wordt. Het andere is de menselijke en dus minder regelmatige ademhaling van de zangstemmen en de blaasinstrumenten. Die ritmische tweeledigheid heeft De Keersmaecker niet letterlijk in dans vertaald.

De choreografe heeft daarentegen een bewegingsvocabularium uitgetekend dat

zich tussen de cirkel en de rechte lijn beweegt. Tegelijk zoekt *Rain* met een gulzige nieuwsgierigheid steeds weer naar andere kruisverbanden, variaties en combinatiemogelijkheden tussen beide uitersten. Met de klokwijsbeweging van een groep dansers, die op een rechte rij een cirkel beschrijft, als het meest opvallende voorbeeld ervan.

U had het al begrepen: *Rain* is een zuiver dansante voorstelling. In deze choreografie blijven de vrouwen- of mannenbeelden achterwege die De Keersmaecker vaak in ander werk opdient. Het opgeheven en boze vuistje dat enkele keren opduikt, is hooguit een persoonlijke knipoog naar *Fase*, haar eerste choreografie op Reich. Want *Rain* is in de eerste plaats een tintelende brok abstracte schoonheid. Het knappe bühne- en lichtontwerp van Jan Versweyveld, de vaste ontwerper van theaterregisseur Ivo Van Hove, en de kostuums van de bekende modeontwerper Dries Van Noten dragen daar ook in belangrijke mate toe bij. Het glanzende oppervlak van de circulair opgehangen gordijnkoorden, de kleurlijnen op de dansvloer en de neutrale plunjes van de dansers krijgen door de wisselende belichting de iriserende glans van water. Van een gulle regenbui. ■

PAUL VERDUYCKT

'Rain' van 7 tot 10 maart in deSingel in Antwerpen (03-248 28 28), op 3 april in CC Hasselt (011-22 99 33) en op 11 mei in Cultureel Centrum De Spil in Roeselare (051-26 57 00).